ABDURAUF FITRATNING "OILA" ASARIDA ILGARI SURILGAN G'OYALAR

G.Karabaeva
Farg'ona davlat universiteti 2-kurs talabasi

"Bizga jadid bobolarimiz kabi garb ilm-fani yutuklari bilan birga milliy kadiryadlar ruxida tarbiya topgan yetuk kadirlar suv bilan xavodek zarur."

Shavkat Mirziyoev

Bugun mamlakatimizda xalqimizning milliy-ma'naviy merosini, jumladan, axloqiy, ma'rifiy, madaniy merosini o'rganishga alohida e'tibor berilmoqda. Shu o'rinda jadidlar merosini bilish, ularning ma'rifatga, bilimga, jamiyatni ma'naviy-maэrifiy jihatdan yangilash zarur ekanligi singdirilgan g'oyalarini o'rganish davlat siyosati darajasiga ko'tarildi.

Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoev 2023 yil 22-dekabr kuni respublika Ma'naviyat va ma'rifat kengashi yig'ilishida "Jadidlar g'oyalari yangi O'zbekiston strategiyasi bilan hamohangdir" mavzusida ma'ruza qildilar. "Biz bugungi keskin sharoitda g'oyaviy-mafkuraviy sohada raqobatga tayyormizmi? Yosh avlodimiz tarbiyasi: murakkab zamon tarbiyasiga javob beryaptimi?", kabi savollari meni o'ylantirib qo'ydi. Bu oddiy bo'lmagan, chuqur muohozaga undaydigan savollar. Agar biz bu yorug' dunyoda "O'zbek", "O'zbekistonlik", "O'zbekiston", degan nomlar bilan yashab qolishni istaydigan bo'lsak, bu savollarga bugun javob topishimiz va ularni hal qilish uchun jiddu jahd bilan harakatlarni amalga oshirishimiz zarur.

Men mamlakatimiz prezidentining mazkur sohadagi ma'ruzalarini tinglab, jadidchilar, ularning olib borgan faoliyatlari, yozgan asarlarini o'qishga kirishdim. Jadidchilik harakatining namoyondalaridan biri A.Fitrat o'zining "Oila yoki oila boshqarish tartiblari" nomli asarida bugungi kunda o'zbek oilasini tanazzulga uchratishi mumkin bo'lgan illatlar, ulardan qutulishning yo'llari ko'rsatilgan ekan. Karanggi, bu asar yaratilganidan beri bir asr vaqt o'tibdika bu muammo hanuz echimini topmagan. Kuchaysa kuchayyaptiki, lekin barham topmagan. Shunday ekan oiladagi muxitni, oiladagi ruxiy salomatlikka etibor qartishimiz zarur. Agar oilada doimiy nizolar bulsa, oila a'zolari bir-biriga salbiy munosabatda bulishadi, ishonchsizlik, tashvish, hissiy noqulaylik, zuriqish, begonalashish yuz beradi. Bularning barchasi oilaning asosiy funksiyalaridan birini psixoterapevtik, stress va charchoqni yengib utishda tusqinlik qiladi, shuningdek tushkunlik, janjal, ruxiy zuriqish ijobiy his-tuygularning etishmasligiga olib keladi. Agar oila a'zolari bu vaziyatni yaxshi tomonga uzgartirishga intilmasa, unda oilani mavjudligi muammoli bulib qoladi. Oilaning ruxiy salomtligi-bu oila a'zolarining oilaviy munosabatlardagi, ijtimoiy muxitdagi va kasbiy faoliyatdagi ijtimoiy-psixologik faolligining keng qamrovli umumlashtirilgan kursatkichidir. Oilalarimizning huquq va majburiyatlari O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 14-bob 63-66-moddalari va 65-moddasining 2-qismi va Oila kodeksining 4-moddasi 1-qismiga binoan Oila, onalik, otalik va bolalik davlat ximoyasidadir. Oila - bu shaxsning ruxiy soglom odam bulib etilishi uchun yagona imkoniyat maskanidir deyilishi bejizga emas.

Xaqiqatdan ham, davlatimiz kelajagi rivojlangan mamlakatlar orasida tutgan oʻrni va mavqei va salohiyati ham, dunyoqarashi, bilimi, aql-zakovati, vatan, jamiyat va oila oldidagi burchi va ma'suliyatini teran anglashi uchun, bugungi yosh avlod farzandlariga juda katta darajada bogʻliq. Bilim va kasb-hunarga qiziqishi, ota-onaga hurmat, doʻstga sadoqat, mehr-muhabbat va mehr-shafqat, halollik va poklik kabi axloqiy fazilatlar har bir insonning oʻz oilasida shakllanadi va unga oila tomonidan sayqal beriladi.

Jamiyatda oilaning roʻli shunchalik ahamiyatliki, u odatli tarzda har qanday jamiyatning negizi sifatida koʻrib chiqiladi. Chunki oila ijtimoiy hayotning alohida sohasini mujassam etgan boʻlib, unda kelajakda jamiyatda yashaydi va davlatning fuqarosiga aylanishi kerak boʻladi. Shaxsning dunyoga kelishi, oyoqqa turishi va shaklllanishi jarayonlarida ham oilaning oʻrni muhim ahamiyatga ega ekanligi barchamizga ma'lum. Shuning uchun men oila mavzusiga qiziqib, ilmiy tadqiqotlarimni aynan oila doirasida olib bormoqdaman. 2023 yilning iyun oyida oilaviy ajrimlar boʻyicha Fargʻona viloyati respublikada 1-oʻringa chiqdi. Bu juda achinarli holat.

Yurtimizning kelajagi saodati va izzati, xalqning ichki intizomi, totuvligiga bogʻliq. Tinchlik va totuvlik esa bizning millatimiz oilalaridagi intizomiga tayanadi. Oilamizdagi munosabatlar kuchli intizom bilan tartibga tayansa, mamlakatimiz va millatimiz ham shunchalik kuchli boʻladi. Binobarin, avlodlarimiz tarbiyasi bilan shugʻulanar ekanmiz, farzandlarimizni jismi, aqli va ahloqini tarbiyalash uchun avvalo biz birinchi navbatda ota-onalarni oʻzlarini namuna sifatida boʻlishiga undashimiz lozim. Bolaga yaxshi tarbiya berish, ota-ona uchun ham qarz, ham farzdir. Oila bolaga ta’sir kursatadi, uni atrofdagi hayotga moslaydi. Shaxsning qadriyati uning jamiyatdagi tutgan urni bilan belgilanib, kup jihatdan uning tarbiyasiga bogliq. Shu sababli ota-ona uz bolalarining tarbiyachisi hisoblanadi. Tinch oilalar mehnat ijtimoiy, siyoosiy va madaniy hayotda faol ishtrok etayotgan kupchilik oilalar kiradi. Bu turdagi oilaga ota-onalar va bolalar urtasida ma’naviy yaqinlik, aqilli va meyordagi talabalar bolaning ijtimoiy munosabati meyorlarini muvaffaqiyatli uzlashtiradi. Notinch oilalarda esa ma’naviy qiziqishlar kam buladi. Bundey oilalarda boda qurs, qupol, urishqoq buladi. Kattalar va jamoa tartiblariga buysinmaydi. “Tarbiyasi ogir” bolalarning kup qismi ana shundey oilalarda yetishadi. Zamonaviy sharoitlarda notinch oila muammosi eng dolzarb muammolardandir. Agar oila notinch bulsa, bolaning sogligiga ham, uning xulqiga ham salbiy ta’sir kursatadi.

Abdurauf Fitratning 1916 yilda “Oila yoki oila boshqarish tartiblari” asari nashr ettirildi.

- Oilaning paydo boʻlishi;
- Oilaning jamiyatdagi oʻrni va ahamiyati;
- Oilada amal qilinadigan ichki tartib va qoidalarga bagʻishlangan.

Abdurauf Fitratning “Oila” asariga toʻhtalib oʻtadigan boʻlsak, tom ma'noda biz yosh avlodlar uchun hayotiy qoʻllanma boʻluvchi tarbiyaviy asardir. Lekin, asarda pedagogik-didaktik uslub emas, jangovar, mardlik, jasoratga chorlov uslubi ustun qilib koʻrsatilgan. Oila asaridan biz nafaqat, ahloqiy fazilatlar nimalardan iborat va ularga qanday erishish kerakligini, balki milliy ozodlik, shaxsiy erkinlik nima-yu?, uni qanday qilib qoʻlga kiritish

mumkinligi haqida, har bir insonni mushoxada qilishga majbur qiladi. Oila asarida oilaviy hayotning islohotidan baxs yuritadi va adib najot yo‘llarini qidiradi.

Fitratning oilaga nisbatan qarashlari zaminini Qur'onda shu masala bo‘yicha olg‘a surilgan fikr va g‘oyalar tashkil etadi. Agarda, oilani asosini to‘g‘ri qurmasdan turib va yosh avlodni to‘laqonli to‘g‘ri yo‘ldan tarbiyalamasdan turib, jamiyatni isloh qilish, uning rivojini taraqqiyot sari yo‘naltirish mumkin emas. Avvalo, yurtimiz va millatimiz taqdiri har bir oilaning holatiga bog‘liq. Bu g‘oya Abdurauf Fitratning asarida ham o‘z tasdig‘ini topganligini guvohi bo‘ldik. ”Har bir millatning saodati va izzati albatta har bir xalqning ichki intizomi va totuvligiga bog‘liq. Tinchlik va totuvlik ana shu millat oilalarining intizomiga tayanadi. Qaerda? Oila munosabati kuchlik intizomga tayansa, mamlakat va millat ham shuncha kuchli va muazzam bo‘ladi”.

Abdurauf Fitratning talqin qilishi bo‘yicha “oila”, uch muhim komponenetdan iborat:

1. Er;
2. Xotin ;
3. Farzandlar shu uch komponent har biri nozik spesifik jihatlariga egadir.

Haqiqatdan ham er va hotin uchun oila qurish asosiy muammo bo‘lishi bilan birga, bu masala o‘zining muhim qirralariga ham ega. Abdurauf Fitrat oilaning huquqiy asoslarini yoritib berishdan avval, masalaning g‘oyat muhim tomonlarini ham yodda saqlagan. Hayotning farzandlar shaklida davom etishi, fitrat nazarida, faqat oila emas, balki millatning ham kuch-qudratini, sha'n-shavkatini bildiruvhchi omildir. Darhaqiqat, oila va farzand masalasi erkak yoki ayolning xususiy masalasi emas. Farzand nafaqat, ota-ona hayotining davomchisi balki millatning ham iqtidori, obro‘ va e'tiborini belgilaydigan zanjir halqasi hisoblanadi.

Millat, Vatan, mamlakatimizning ham kuch-qudrati shu qadar ziyoda bo‘ladi.

OILA MASALASI:

1. Millat;
2. Mamalakat;
3. Kishilik jamiyati.

Shu uchlikni ta'minlab turuvchi muhim bir halqadir.

Jamiyatdagi har bir oilaning saodati, kelajagi, yahshi yashashi, osuda hayot kechirishi shu millat fuqarosining faoliyatiga ham uzviy bog‘liq. Oilalarimiz, farzandlarimiz g‘ayratli, shijoatli bo‘lsalar, qo‘l-oyog‘i kuchli va chaqqon, hamma a'zolar sog‘ va faol, izzat va e'tibor sohibi bo‘ladi. Abdurauf Fitrat millatning sifati va uning miqdori bilan ham uzviy bog‘liqlik tomonlari borligini anglatgan. Oilada millatning qadri, sh'anini belgilovchi harakatlar, er va hotinning iffatida, diyonatida oriyatiga bog‘liq ekanligini hayotiy misollarda ham namoyon bo‘lib o‘z tasdig‘ini topib kelmoqda.

Xulosa. Mustaqil mamlakatimizning oliy maksadi xar tomonlama yetuk barkamol shaxsni voyaga yetkazish Bu maksadni amalga oshirish uchun boshlangich maskan oiladir Jadid bobolarimiz Abdulla Avloniy, Abdurauf Fitratning ma'rifatparvar karashlari asosida barkamol shaxisni tarbiyalash maksadga muvofik O‘zbekistonni biz yoshlar ham Jadidchilar kabi sevaylik, asraylik Vatandoshim, tengdoshim keling birlashaylik Yurtboshimizni bizga bulgan e'tiborlarini, ishonchlarini oqlaylik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. G. Eshchanova (2023). SOCIOLOGY OF PRESCHOOL EDUCATION: DISTINCTIVE CHARACTERISTICS. Science and innovation, 2 (B3), 333-337. doi: 10.5281/zenodo.7764475

2. Г. Н. Эшчанова (2021). МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТАШКИЛОТЛАРИДА ПЕДАГОГИК ИННОВАЦИЯЛАРНИНГ ЎРНИ. Academic research in educational sciences, 2 (NUU Conference 1), 82-85.

3. Eshchanova, G. (2023). Socialization of preschool education. Science and innovation, 2(B1), 173-176.

4. ZAMONAVIY O ‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI FANI O ‘QITUVCHISINING KASBIY STANDARTI VA KOMPETENSIYASI G Eshchanova - FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 2021

5. G. Eshchanova (2022). MAKTABGACHA TA’LIM TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SOTSALIZATSIYASI. Science and innovation, 1 (B8), 561-564. doi: 10.5281/zenodo.7375137

6. G.Eshchanoa (2022)SOCIALIZATION OF REFORMS IN THE SYSTEM OF PRESCHOOL EDUCATION.Science and innovation,1(8) 561-564

7. Eshchanova, G. N. (2023). PARADIGMS FOR SOLVING PROBLEMS OF PRESCHOOL EDUCATION. Science and Innovation, 2(10), 424-428.

8. Eshchanova, G. (2022). SOCIALIZATION OF REFORMS IN THE SYSTEM OF PRESCHOOL EDUCATION. Science and Innovation, 1(8), 561-564.

9. Isaqova M. T., Abdukarimova M. R. ON THE PSYCHOLOGICALL CRUTERIA AND ORIGINAL FACTORS OF DISPUTES BETWEEN YOUNG PEOPLE //Open Access Repository. – 2023. – Т. 4. – №. 03. – С. 35-42.

10. Isaqova, M. T., and M. R. Abdukarimova. "ON THE PSYCHOLOGICALL CRUTERIA AND ORIGINAL FACTORS OF DISPUTES BETWEEN YOUNG PEOPLE." Open Access Repository 4.03 (2023): 35-42.

11. Isaqova, M. T., & Abdukarimova, M. R. (2023). ON THE PSYCHOLOGICALL CRUTERIA AND ORIGINAL FACTORS OF DISPUTES BETWEEN YOUNG PEOPLE. Open Access Repository, 4(03), 35-42.

12. Tulkinovna I. M. A. An Empirical Study Of The Relationship Of Individual With Dynamic Characteristics As A Value To Health //European Journal Of Research And Reflection In Educational Sciences. – 2021. – Т. 9. – №. 5.

13. Tulkinovna, I. M. A. "An Empirical Study Of The Relationship Of Individual With Dynamic Characteristics As A Value To Health." European Journal Of Research And Reflection In Educational Sciences 9.5 (2021).

14. Tulkinovna, I. M. A. (2021). An Empirical Study Of The Relationship Of Individual With Dynamic Characteristics As A Value To Health. European Journal Of Research And Reflection In Educational Sciences, 9(5).

15. Исақова М. Т. и др. РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ВЛИЯНИЯ ДОСУГА И МЕЖЛИЧНОСТНЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ПСИХИЧЕСКОЕ ЗДОРОВЬЕ ЛИЧНОСТИ В СОЗНАНИИ ЖИТЕЛЕЙ ФЕРГАНСКОЙ ОБЛАСТИ //АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГИИ, КОНФЛИКТОЛОГИИ И УПРАВЛЕНИЯ: ВЗГЛЯД МОЛОДЫХ ИССЛЕДОВАТЕЛЕЙ. – 2020. – С. 79-85.

16. Исақова, Муаззам Тулкиновна, and Людмила Александровна Максимова. "РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ВЛИЯНИЯ ДОСУГА И МЕЖЛИЧНОСТНЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ПСИХИЧЕСКОЕ ЗДОРОВЬЕ ЛИЧНОСТИ В СОЗНАНИИ ЖИТЕЛЕЙ ФЕРГАНСКОЙ ОБЛАСТИ." АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГИИ, КОНФЛИКТОЛОГИИ И УПРАВЛЕНИЯ: ВЗГЛЯД МОЛОДЫХ ИССЛЕДОВАТЕЛЕЙ. 2020. 79-85.

17. Исақова, М. Т., & Максимова, Л. А. (2020). РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ВЛИЯНИЯ ДОСУГА И МЕЖЛИЧНОСТНЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ПСИХИЧЕСКОЕ ЗДОРОВЬЕ ЛИЧНОСТИ В СОЗНАНИИ ЖИТЕЛЕЙ ФЕРГАНСКОЙ ОБЛАСТИ. In АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ ПСИХОЛОГИИ, КОНФЛИКТОЛОГИИ И УПРАВЛЕНИЯ: ВЗГЛЯД МОЛОДЫХ ИССЛЕДОВАТЕЛЕЙ (pp. 79-85).

18. Isakova M., Xaydaraliyev A. YUQORI SINF O ‘QUVCHILARIDA KASB TANLASH MOTIVLARINING O ‘RGANILISHI //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 6 Part 2. – С. 16-20.

19. Isakova, M., and A. Xaydaraliyev. "YUQORI SINF O ‘QUVCHILARIDA KASB TANLASH MOTIVLARINING O ‘RGANILISHI." Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры 3.6 Part 2 (2023): 16-20.

20. Isakova, M., & Xaydaraliyev, A. (2023). YUQORI SINF O ‘QUVCHILARIDA KASB TANLASH MOTIVLARINING O ‘RGANILISHI. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 3(6 Part 2), 16-20.

21. Isaqova M. T., Abdukarimova M. R. OILAVIY AJRIMLAR, ULARNING SABABLARI, AJRIMLARNING OLDINI OLISHNING PSIXOLOGIK MEXANIMZLARI //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. B3. – С. 415-417.

22. Isaqova, M. T., and M. R. Abdukarimova. "OILAVIY AJRIMLAR, ULARNING SABABLARI, AJRIMLARNING OLDINI OLISHNING PSIXOLOGIK MEXANIMZLARI." Science and innovation 1.B3 (2022): 415-417.

23. Isaqova, M. T., & Abdukarimova, M. R. (2022). OILAVIY AJRIMLAR, ULARNING SABABLARI, AJRIMLARNING OLDINI OLISHNING PSIXOLOGIK MEXANIMZLARI. Science and innovation, 1(B3), 415-417.

24. ISAKOVA M., MAMAZIYAYEVA C. KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O‘QUVCHILAR PSIXOLOGIYASI MUAMMOLARINING XORIJDA O‘RGANILISHI //Journal of Pedagogical and Psychological Studies. – 2023. – Т. 1. – №. 5. – С. 66-70.

25. ISAKOVA, Muazzam, and Charosxon MAMAZIYAYEVA. "KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O‘QUVCHILAR PSIXOLOGIYASI MUAMMOLARINING XORIJDA O‘RGANILISHI." Journal of Pedagogical and Psychological Studies 1.5 (2023): 66-70.

26. ISAKOVA, M., & MAMAZIYAYEVA, C. (2023). KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O‘QUVCHILAR PSIXOLOGIYASI MUAMMOLARINING XORIJDA O‘RGANILISHI. Journal of Pedagogical and Psychological Studies, 1(5), 66-70

27. Солиев Ф. PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF USING THE ACHIEVEMENTS OF SOCIAL PROFILE IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE //Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества. – 2020. – С. 265-268.

28. Солиев, Ф. "PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF USING THE ACHIEVEMENTS OF SOCIAL PROFILE IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE." Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества. 2020.

29. Солиев, Ф. (2020). PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF USING THE ACHIEVEMENTS OF SOCIAL PROFILE IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE. In Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества (pp. 265-268).

30. Джухонова Н. Х., Мамажонова Ш. МАҲАЛЛА-ҚИЗЛАРНИ ОИЛАВИЙ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ СИФАТИДА //ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ. – 2021. – Т. 4. – №. 7.

31. Джухонова, Н. Х., and Ш. Мамажонова. "МАҲАЛЛА-ҚИЗЛАРНИ ОИЛАВИЙ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ СИФАТИДА." ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ 4.7 (2021).

32. Джухонова, Н. Х., & Мамажонова, Ш. (2021). МАҲАЛЛА-ҚИЗЛАРНИ ОИЛАВИЙ ҲАЁТГА ТАЙЁРЛАШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ СИФАТИДА. ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ, 4(7).

33. Djuxonova N. Badiiy adabiyotlarda psixolingvistikaning qo ‘llanilishi //Журнал иностранных языков и лингвистики. – 2021. – Т. 2. – №. 6.

34. Djuxonova, Nohida. "Badiiy adabiyotlarda psixolingvistikaning qo ‘llanilishi." Журнал иностранных языков и лингвистики 2.6 (2021).

35. Djuxonova, N. (2021). Badiiy adabiyotlarda psixolingvistikaning qo ‘llanilishi. Журнал иностранных языков и лингвистики, 2(6).

36. Akmalovna A. F., Xayotjonovna D. N. QIZLARNI OILAGA TAYYOLASHDA ETNIK STEREOTIPLAR VA PSIXOLOGIK USTANOVKALARINI O’RGANISH //SO ‘NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI. – 2023. – Т. 6. – №. 12. – С. 282-291.

37. Akmalovna, Akramova Feruza, and Djuxonova Noxida Xayotjonovna. "QIZLARNI OILAGA TAYYOLASHDA ETNIK STEREOTIPLAR VA PSIXOLOGIK USTANOVKALARINI O’RGANISH." SO ‘NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI 6.12 (2023): 282-291.

38. Akmalovna, A. F., & Xayotjonovna, D. N. (2023). QIZLARNI OILAGA TAYYOLASHDA ETNIK STEREOTIPLAR VA PSIXOLOGIK USTANOVKALARINI O’RGANISH. SO ‘NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI, 6(12), 282-291.

39. Djuxonova N., Qovlonbekov A. OILAVIY NIZOLAR VA ULARNING TAVSIFI //Conference Zone. – 2023. – С. 289-296.

40. Djuxonova, N., and A. Qovlonbekov. "OILAVIY NIZOLAR VA ULARNING TAVSIFI." Conference Zone. 2023.

41. Djuxonova, N., & Qovlonbekov, A. (2023, February). OILAVIY NIZOLAR VA ULARNING TAVSIFI. In Conference Zone (pp. 289-296).

42. Djuhonova N. H. PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF PREPARING STUDENTS FOR FAMILY LIFE //Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества. – 2020. – С. 401-404.

43. Djuhonova, N. H. "PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF PREPARING STUDENTS FOR FAMILY LIFE." Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества. 2020.

44. Djuhonova, N. H. (2020). PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF PREPARING STUDENTS FOR FAMILY LIFE. In Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества (pp. 401-404).

45. Мамажонова Ш., Джуханова Н. Nutqida nuqsoni bor bolalar nutqining o’ziga xos xususiyatlari //Общество и инновации. – 2021. – Т. 2. – №. 6/S. – С. 205-210.

46. Мамажонова, Шохиста, and Нохида Джуханова. "Nutqida nuqsoni bor bolalar nutqining o’ziga xos xususiyatlari." Общество и инновации 2.6/S (2021): 205-210.

47. Мамажонова, Ш., & Джуханова, Н. (2021). Nutqida nuqsoni bor bolalar nutqining o’ziga xos xususiyatlari. Общество и инновации, 2(6/S), 205-210.

48. Bilolova Z. Noto'liq oilalarda tarbiyalanayotgan yigit-qizlarning ota-onalik ro'liga nisbatan tasavvurlari va psixologik ustanovkalari //MARKAZIY OSIYODA JAMIYAT, GENDER VA OILA xalqaro ilmiy jurnali. – 2022.

49. Bilolova, Zamira. "Noto'liq oilalarda tarbiyalanayotgan yigit-qizlarning ota-onalik ro'liga nisbatan tasavvurlari va psixologik ustanovkalari." MARKAZIY OSIYODA JAMIYAT, GENDER VA OILA xalqaro ilmiy jurnali (2022).

50. Bilolova, Z. (2022). Noto'liq oilalarda tarbiyalanayotgan yigit-qizlarning ota-onalik ro'liga nisbatan tasavvurlari va psixologik ustanovkalari. MARKAZIY OSIYODA JAMIYAT, GENDER VA OILA xalqaro ilmiy jurnali.

51. Билолова З. Б. ТУРМУШ ҚУРИШ ЁШИДАГИ ҚИЗЛАРНИ ОНАЛИККА ТАЙЁРЛАШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ПСИХОЛОГИК МУАММОЛАРИ //Academic research in educational sciences. – 2023. – Т. 4. – №. TMA Conference. – С. 886-893.

52. Билолова, Замира Бахтияровна. "ТУРМУШ ҚУРИШ ЁШИДАГИ ҚИЗЛАРНИ ОНАЛИККА ТАЙЁРЛАШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ПСИХОЛОГИК МУАММОЛАРИ." Academic research in educational sciences 4.TMA Conference (2023): 886-893.

53. Билолова, З. Б. (2023). ТУРМУШ ҚУРИШ ЁШИДАГИ ҚИЗЛАРНИ ОНАЛИККА ТАЙЁРЛАШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ПСИХОЛОГИК МУАММОЛАРИ. Academic research in educational sciences, 4(TMA Conference), 886-893.